

POSTANOWIENIE

Dnia 9 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

w sprawie **Ł.P.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 280 § 2 k.k. w zb. z art. 278 § 1 i 5 k.k. w
zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 sierpnia 2017 roku

wniosku obrońcy z urzędu skazanego o wznowienie postępowania
zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 22 lipca 2010 r., sygn. akt II AKa [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 12 kwietnia 2010 r., sygn. akt III K [...],

p o s t a n o w i ł:

**1. na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a i b k.p.k. a contrario
wniosek oddalić;**

**2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. B.,
Kancelaria Adwokacka w W. 442,80 zł (czterysta
czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym 23 %
podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc
prawną świadczoną z urzędu wobec skazanego w
postępowaniu wznowieniowym oraz 139,48 zł (sto trzydzieści
dziewięć złotych czterdzieści osiem groszy) tytułem zwrotu
niezbędnych i udokumentowanych wydatków;**

3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 lipca 2010 r., sygn. akt II AKa [...], Sąd Apelacyjny w [...] utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego w [...] z dnia 12 kwietnia 2010 r., sygn. akt III K [...], w którym Ł.P. oraz A.T. zostali uznani za winnych tego, że w nocy z 16 na 17 lipca 2009 r. w R., działając wspólnie i w porozumieniu, wraz z dwiema innymi, nieletnimi osobami, w bezpośrednim zamiarze pozbawienia życia T. R. oraz dokonania kradzieży na jego szkodę, poprzez użycie przemocy polegającej na wielokrotnym zadaniu uderzeń pięściami, kopaniu w głowę oraz tułów, skakaniu po głowie i klatce piersiowej pokrzywdzonego oraz dwukrotnym upuszczeniu na jego głowę i tułów betonowego pustaka, spowodowali u T. R. obrażenia ciała w postaci złamania kości podstawy czaszki, złamania kości skroniowej, żuchwy i prawego łuku jarzmowego, rozległego wylewu podoponowego, wylewów śródoponowych, wybroczyn krwawych do mózgu, seryjnych złamań żeber po obu stronach z wylewami w mięśniach międzyżebrowych, rozległych otarć i ran na powłokach zewnętrznych, krwi w drogach oddechowych, przełyku, żołądka i jamie ustnej, ognisk zachłystowych i obrzęku płuc, które spowodowały zgon pokrzywdzonego, a następnie zabrali T. R. w celu przywłaszczenia złotą obrączkę, plecak, rower oraz kartę bankomatową Banku PKO SA, podejmując bezskuteczną próbę wypłaty pieniędzy przy jej użyciu, czym wyczerpali znamiona art. 148 § 1 kk w związku z art. 280 § 2 kk, art. 278 § 1 i 5 kk w związku z art. 11 § 2 kk i za tak opisany czyn na podstawie art. 148 § 1 kk w związku z art. 11 § 3 kk wymierzył oskarżonym A. T. i Ł. P. kary po 25 lat pozbawienia wolności.

Wyrok ten został zaskarżony przez obrońców oskarżonych. W apelacji wniesionej przez obrońcę Ł.P. zarzucono wyłącznie rażąco niewspółmierność orzeczonej kary. Wyrokiem z dnia 22 lipca 2010 r., sygn. akt II AKa [...], Sąd Apelacyjny w [...] utrzymał zaskarżony wyrok w mocy. Wyrok ten nie został zaskarżony kasacją.

W dniu 31 marca 2017 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego Ł.P. o: wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a i b oraz o uchylenie w całości wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 22 lipca 2010

r., sygn. akt II AKa [...], oraz utrzymanego tym wyrokiem w mocy wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 12 kwietnia 2010 r., sygn. akt III K [...], uniewinnienie Ł.P. od popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w [...] oraz o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Obrońca wniosła również o przeprowadzenie w trybie art. 546 k.p.k. dowodów:

- opinii biegłych psychologów i psychiatrów oraz innych wytworzonych przez nich dokumentów na temat skazanego Ł.P. wykonanych i poczynionych w czasie miesięcznej obserwacji skazanego po uprawomocnieniu się wyroku,
- opinii biegłych psychiatrów na okoliczność ustalenia, czy skazany w czasie popełnienia czynu wyczerpującego znamiona typu czynu zabronionego określone w art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k., art. 278 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., mógł rozpoznać znaczenie swojego czynu lub pokierować swoim postępowaniem
- zeznań świadków:
- [...]

obu na okoliczność podejmowania przez pokrzywdzonego działań zmierzających do obcowania płciowego z koleżankami skazanego, mimo , iż koleżanki te wyrażały sprzeciw co do działań pokrzywdzonego, po wcześniejszym zwróceniu się do właściwej jednostki KRP lub sprawdzeniu w systemie PESEL adresów w/w świadków.

Uzasadniając wniosek o wznowienie postępowania obrońca powołała się na „stanowcze oświadczenie” skazanego co do wyników jego badań psychologicznych i psychiatrycznych przeprowadzonych po uprawomocnieniu się wyroku, z których to badań ma wynikać, iż u skazanego stwierdzono rozdwojenie jaźni oraz niemożliwe do opanowania, wyleczenia i przewidzenia zmiany jego osobowości. Okolicznością, która uzasadniać ma wznowienie postępowania jest zdaniem obrońcy również obecność podczas zdarzenia nieustalonych małoletnich. Tymczasem skazany wskazał obrońcy nazwiska dwóch świadków [...], którzy mieli być świadkami działań pokrzywdzonego zmierzających do obcowania płciowego z koleżankami skazanego, pomimo ich sprzeciwu.

Prokurator wniósł o oddalenie wniosku o wznowienie postępowania, podnosząc brak podstaw do jego uwzględnienia.

Sąd Najwyższy, zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania jest niezasadny.

W związku z jego treścią przypomnieć wypada, iż wskazana przez obrońcę w przedmiotowym wniosku podstawa do wznowienia postępowania (tzw. *propter nova*) aktualizuje się dopiero wówczas, gdy te zgłaszane we wniosku o wznowienie nowe fakty lub dowody wiarygodnie podważają prawdziwość dokonanych, istotnych ustaleń faktycznych i wskazują, że zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie zasadniczo odmienne od orzeczenia poprzedniego, którego poprawność tenże wniosek o wznowienie postępowania kwestionuje. Trafnie też – tak w orzecznictwie, jak i piśmiennictwie – przyjmuje się, że samo zgłoszenie nowych faktów i dowodów nie oznacza, że sąd rozpoznający wniosek automatycznie zobligowany jest do wznowienia postępowania. Owe nowe fakty i dowody, podlegają ocenie tego sądu, dokonywanej – co należy z całą mocą wyeksponować – w ścisłym powiązaniu z materiałem dowodowym zgromadzonym w przedmiotowej sprawie, w toku jej rozpoznania przez sąd pierwszej i drugiej instancji. Nadto – co w realiach rozpoznawanej sprawy jest tym bardziej istotne - w postępowaniu o wznowienie ciężar dowodu spoczywa na tym, kto wnosi o wznowienie postępowania. Przy czym – przywołany przez Autorkę wniosku – tryb określony w art. 546 k.p.k. służy tylko procesowej weryfikacji faktów przytoczonych we wniosku o wznowienie, jeżeli zarówno treść, jak i istota tych faktów wskazują na duże prawdopodobieństwo wadliwości zapadłego w sprawie skazanego orzeczenia. Nie może więc ta regulacja – a tak ją zdaje się postrzegać Autorka wniosku – stać się podstawą do poszukiwania nowych dowodów przez sąd orzekający w przedmiocie wznowienia. Zasadnie stwierdził więc Sąd Najwyższy, że w trybie wskazanym w art. 546 k.p.k. w zw. z art. 97 k.p.k. nie można ustalać, czy wskazywane osoby w ogóle mają określone wiadomości stanowiące podstawę faktyczną wniosku o wznowienie postępowania, ale na ile dowód ten wykazuje rzeczywiste niebezpieczeństwo błędności prawomocnego wyroku skazującego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2010 r., IV KO 23/10, OSNwSK 2010, nr 1, poz. 1132).

Ta błędność, którą te nowe fakty lub dowody przedstawione we wniosku określają musi też przejawiać się w wysokim prawdopodobieństwie uniewinnienia skazanego po wznowieniu postępowania, skazania go za przestępstwo zagrożone łagodniejszą karą albo wymierzenia łagodniejszej kary.

Tych zaszłości i ograniczeń procesowych nie dostrzega obrońca skazanego.

W istocie, poza rzekomym (bo przecież nie spisany i przez nią nie przedłożonym) oświadczeniem (ogólnikowym i nie odnoszącym się do konkretnego postępowania) skazanego nie przedstawiła żadnego dowodu wykazującego, że poddany był on badaniom psychologicznym i psychiatrycznym, a wyniki tych badań wskazywały, że skazany cierpi na rozdwojenie jaźni. Autorka wniosku nie dostrzega równocześnie tego, że w postępowaniu prowadzonym przeciwko Ł. P. w sprawie będącej przedmiotem wniosku o wznowienie przeprowadzono dowód z opinii sądowo - psychiatrycznej, w której biegli nie stwierdzili u niego choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego, ani innych zaburzeń stanu psychicznego skutkujących jego niepoczytalnością w chwili czynu (k. 291). To stanowisko potwierdzone zostało przez biegłych na rozprawie w dniu 10 marca 2010 r. (k. 604 v.). Przedstawiona przez obrońcę informacja – w kształcie w jakim zaledwie nastąpiła - nie może (co oczywiste w tych stwierdzonych zaszłościach) stanowić wystarczającej podstawy do zakwestionowania przywołanej, wydanej przez biegłych psychiatrów w toku procesu skazanego opinii. Tym bardziej w sytuacji w której nie była ona wówczas kwestionowana przez obrońcę skazanego, jak również nie czynił on wobec niej żadnych zarzutów i w apelacji wniesionej od zapadłego przed Sądem Okręgowym wyroku.

Podobnie też krytycznie należy ocenić pozostałe zgłaszane przez Autorkę wniosku dowody, jak i sposób w którym to nastąpiło. Odnośnie świadków [...], to obrońca przedstawiła jedynie relację samego skazanego, jakoby osoby te posiadały wiedzę na temat zachowania pokrzywdzonego *tempore criminis*, na które zareagował skazany. Równocześnie, po pierwsze obrońca (w żaden sposób) nawet nie uprawdopodobniła posiadania przez tych świadków wiedzy na temat zachowania pokrzywdzonego, co mogła uczynić załączając do wniosku ich oświadczenia. Nie wskazała też ich dokładnych adresów. Po drugie, zwrócić należy uwagę, że mające wynikać z tych zeznań okoliczności, jakoby zachowanie

skazanego wobec pokrzywdzonego było reakcją na propozycje składane przez tego ostatniego koleżance skazanego były badane przez Sąd I instancji. Na podstawie zebranego materiału dowodowego, w tym zeznań K. K., której miały być składane te propozycje, Sąd ustalił, że pokrzywdzony zwrócił się do niej z taką propozycją, przy czym miało to nastąpić na wstępie przedmiotowego zdarzenia i – co ustalił Sąd – nie miało istotnego wpływu na dalszy jego przebieg. Zauważyć przy tym należy, że te ustalenia faktyczne dokonane w sprawie Sąd I instancji poczynił na podstawie wyjaśnień samego skazanego Ł.P.. Nie podawał on wówczas – tak w śledztwie, jak i przed Sądem - okoliczności mogących świadczyć o działaniu w obronie koniecznej albo stanie wyższej konieczności. Przedstawiając obecnie taką wersję zdarzeń nie wskazał również, dlaczego, zakładając teoretycznie nawet, że zawnioskowani świadkowie potwierdzą prezentowaną przez obrońcę wersję zdarzeń, Sąd miałby obecnie zdeprecjonować wartość wyjaśnień skazanych oraz zeznań [...].

Brak jest zatem podstaw do uznania zasadności przedmiotowego wniosku o wznowienie postępowania. Stąd też należało go oddalić.

Wobec sytuacji osobistej i majątkowej skazanego kierując się przepisem art. 624 § 1 k.p.k. należało zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

O wynagrodzeniu należnym obrońcy z urzędu za podjęte przez nią w tymże postępowaniu wznowieniowym czynności orzeczono w oparciu o art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. 2015, poz. 615, z późn. zm.) w zw. z § 1, § 4 ust. 1, § 17 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. 2015 , poz. 1801).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.